

Contra libel-
lum Henrīci Ne-
uer de Sacramē-
to / ad Wismarienses
fratres. Per Joans
nem Bugenhagij
Pomeranū.

1529.

G. H. Theophilus Chri-
stiano lectori bene
agere.

Pollicit⁹ sum opt. lector. aedita epistola
aduersus obstinatiss. simul et insultiss.
pellionem/ scripturum aliquid quo et mea
fides publicari posset de coena dominica/ et
sacramentorum perditarum impius
error retudi. Veruz neutrō mihi impraesē-
tiarum opus esse video. Siquidem audio
pseudadelphos ac pseudochristos aliquot
clanculuz obstrepare nobis/ atque ringi as-
deo/ quod fauerim aliquando sacramenta-
rūs. Quae res certo argumēto est me tā nō
fauere/ quemadmodum nūquam sic faui ut
essem dogmatistes. De quo deum optimum
maximum ex penitissimis cordis penetrali-
bus pro sua ineffabili misericordia laudo et
Benedico. Nam qđ in Psalterium D. Pos-
merani per me in lingnā inferioris Germania-
iae versum per amanuensem meuz irrepit

A h nūqua

nunquam agnoui / nunquam defendi / nec vni
quam defensurus sum. Deinde error sacra
mentariorum omnium / quales quales tan
dem et quanti quanti sint / tam fortis ariete
pessundatus est / ut vel inimicis testibus sus
peruacaneum sit ac nullius momenti / plus
ra scribere etiam a doctissimis. Tantum
abest ut a me (qui nihil aliud sum quam
musca ad elephantum / si cum doctis et
sacrameti adsertoribus conferas) necessum
sit quidpiam inuulgari. Scripsit tertio pneus
matophor^o doctor et pater noster secundum
deum D. M. Lutherus. ac post illum eius
dem spiritus D. J. Pomeranus / primo la
tinam confessionem / deinde germanicam contra
Pellionem. Rursus latinam contra Neues
rum istum / quam mihi imprimenda cōmen
davit / supra quorum scripta sapere / nec des
Beo nec possum. Hoc solum clamo manibus
ac pedibus insigniter mentiri eos
qui Theophilum adscribunt
albo Sacramentarios
rum. Vale.

Ioannes

P IOHĀNES
Bugenhagius Pomeranus. Si-
lectis fratribus maxime sacri
Euangelij in Wismaria predi-
catoribus. Salutem.

Cum in hisce regionibus segetes Christi
stia iā coepissent albescere ad messem/
ut ingredieremini cum gaudio in aliorū la-
bores/et iam oportunum erat Lubiceses et
alios nostra modestia et sana doctrina pro-
uocare ad Christi cognitionem/in quē Bap-
tizati sunt/ecce subito/ quod cum dolore di-
cimus/surrexit in vobis Satan/ id est unus
ex vobis iactabūd⁹ homo/plus quā doct⁹/
Sacramēti perdis adhaerens. Hic dum non
potest apud se blasphemias in Christi verbi
cogitationes continere/euomit virus suum/
et dicendo et scribendo in rudem plaebeculā/
tam audaculus contra non obscurum Chris-
ti verbum et contra non obscuram Pauli de
sacramēto scripturam/quam nos audaces
sumus contra doctrinas demoniorum/sed
D ih nōs

nos bona et hilari cōscientia secundum ma-
nifesta verba dei / ipse mala et turbata con-
scientia secundum suam iactantiam et glo-
riā / quae erit ipsi (nisi resipiscat) et cos-
tam deo et coram Christianis in cōfusionē.
Omnis gloria carnis flos foeni est / verbū
autem domini stabit in aeternum.

Primum. Transsubstantiationis memis-
nit / et hic leonem dudum occisum occidere
tentat / meninit signorum et sacramenti. Sic
ait / dicunt Papiste / sic lutherani cum suis
(horū saepe meminit quasi indoctissimorū
ingratissimus et contemptu excaecat^r homo)
aliter vero Zwinglius et Decolapadius cum
suis. Quasi vero stupidus homo nōdū vi-
deat nos non pro opinionibus humanis cō-
tendere sed pro verbo Christi / aut quasi etiā
nos nō dicamus de signis externis et sacra-
mentis quemadmodum et veteres / nō tamē
propterea negam^r secundum verbum Chris-
ti / discipulis ipsius panem in coena esse cor-
pus et poculum sanguinem eius / quēadmo-
dum neq^z veteres quos ecclesiae vocam^r do-
ctores negaverunt. De transsubstantiatione
sit his

fit huic homini liberuz / quid statuere velit /
certe in suo pane non inueniet ei locum. Nos
de sacramento hoc loquimur quemadmodum
de eo loquitur scriptura noui Testamenti.
Nisi Lutherum deus excitasset / hic ingra-
tus homo forte adhuc i cappa sua torperet /
et melius certe ipsi esset in monasterio esse
inclusum / quam sic in publico / Christi nega-
torem. Qui negat Christi verbu / Christu
negat. Desinat sectarum meminisse / unius
Christi verbum requirimus.

Deinde producit multa somnia / parabolas / similitudines ex scripturis secundum Cinglianos / et quaedam ubi scriptura se interpretatur / sentit autem non sequi. Ergo et hic ita accipienda sunt vocabula. Accirco pergit demonstrare quod cogitat / non quod Christus dicit. Aliunt inquit Cingiani / haec verba / Hoc est corpus meum / obscura esse. Respondemus. Si obscura sunt secundum Cingianorum interpretationem / cur non amas et amanda doces / valde manifesta secundum Christi expressionem? Quam non obscura sunt ista / Accipite / comedite / bibite / hoc faci

A iii te id

te id est edite et bibite in mei commemorationem/
ta non obscura sunt ista. Hoc est corpus meum/
quod pro vobis fragitur. Hic est sanguis meus
qui eccl. De verbis loquimur quibus fis-
des nostra inititur / quae sunt apertissima /
non loquimur autem de eo quod hic humana
ratio cogitat / nam hoc est ad Christi verba
obscurissimum. Animalis enim homo non
percipit ea quae sunt spiritus dei / stulticia sunt
illi / impanatos deos potius nobis obicit et
crucifixos panes eccl. / verbo autem Christi
dare gloriam non potest. Producis scripturas
ubi seipsam scripturam interpretatur de
signis / ut de circuncisione eccl. ut haec interim
tibi demus. Alias enim de his satis a nobis
scriptum est. Ostende ex institutione Christi /
qua instituit sacramentum / vel uno verbo cum
alii cohaerente / hic non esse corpus Christi
et sanguinem sed tantum eius signum / sed causa
ue interim / ne more Cinglianorum / mala con-
scientia abutaris contra nos medachis / blas-
phemias / calumnias / et malis interpretationibus.
Sinito contextu institutionis Christi cohaes-
rere sibi / ne ebrium putas fuisse Christum /
quasi nescierit quibus verbis certis nobis
certum

certum sacramētū commendaret / aut malis
ciosum qui voluerit illudere nobis verbis /
quae postea ignorarem quid sibi velle / et ex
quibus ista contradictionia iacententur apud
Christi discipulos. Panis est corp⁹ Christi /
Panis nō est corpus Christi / loquor autem
de pane nō quocūque / sed dñi Christi. Alibi
ut dicitis interpretatur se scriptura. Hic autē
tu interpretaris non scriptura / et tua inter-
pretatiōe negas / quod scriptura dicit. Vide
hac de re Mattheum / Marcum / Lucam /
Paulum / quorū hic fere omnia scribit cons-
tra indigne cōmunicantes / quos reos fieri
dicit corporis et sanguinis dñi et non diuis-
dicare corpus dñi / per indignā comestionem
et potationem. Cur ergo certa et manifesta
Christi verba / quae docuit Paul⁹ / quae Co-
rinthi crediderūt et alii Christiāi ab aposto-
lis instituti / deseris / et ad incerta et obscus-
ra / ut fateris / deficis? Non fallat te Chris-
tus / fallent autem Cingliani contra Chris-
sti verbum docentes.

At inquit. Obscura quidē sunt haec ver-
ba / hoc est corpus meum / sed quae sequuntur

A v obsecus

*Cor 9.....2
vobis
filiorum*

obscuritatē tollunt / nempe haec / Quod pro
vobis datur. Datū est autem in cruce mors
tale / quale nūc Christi corpus non est. Cres
do autem quod voluit inferre. Ergo nunc
mortale corpus tradi nō potest in sacramē
to / ut inde sequatur. Ergo nunc Corpus
Christi in sacramēto tradi nō potest. Quas
Cōfūctus ineptias audimus bone deus: Animal non
est albū / ergo nō est animal / aliquod accidēs
abest ergo substantia abest / quia ratio scire
non potest quō ibi sit Corpus Christi / ergo
fides ex verbo Christi credere nō debet / quod
ibi est corpus Christi. Sed hic sensit (ut pus
to) tergiuersator periculū / et coepit egregie /
vtrū stupide an maliciose / nescio deus scit /
cōfundere Christi pronūciationē / et Christi
mandatū / quae duo sunt in hac Christi ins
titutione. Siquidem multa dicit de commes
moratione / ut neget corpus Christi et sang
ninem in sacramento esse aut sumi / et apud
ipsum idem sunt (si verba eius spectes quae
de cōmemoratione dicit) Hoc est / et hoc
facite. Ita debet contingere seducentibus et
seductis / quādo relicto certo dei verbo suis
cogitationibus innituntur. Nos vero gra
tias

etas agimus Cinglianis / qui ut ipē ait / dis-
cūt / haec verba / Quod pro vobis datur / sit et
pretationem esse eorum quae praecesserunt.
Hoc est corpus meum. Primum enim cogē-
tur nobis permettere dictionē / Hoc / nihil + Hor
aliud significare quā Hic panis. Alioqui
eos inter insanos Carlstadianos cōputabis
mus / qui nunc de corpore ad mensam residē
ce intelligunt / praeter contextum orationis /
nunc vero accipiunt hoc pro illud. quasi
Christus dicat Illud est corpus meū / quod
pro vobis crucifigitur / id qd neqz græciū
neqz latinum sustinet / tantū ludunt germanas
nicis verbis coram stupidis et indoctis au-
ditoribus. Dat ys myn lyff ec vt non dicā /
quam nihil etiam hoc ipsum respondeat ad
orationis Christi contextum. Obi autem
sani homines dederūt nobis / Hoc / nihil aliud
significare quā / Hic panis / vel secundū Trāss
substatiatores. Hoc / nihil aliud significare /
quam / haec res / quam aliam interpretati-
onem afferent verba haec. Quod pro vobis
datur / quam panē Christi esse verū Christi
corpus? Siquidem / non fictū / nō figuratū /
nō significatū corp⁹ / aut significatio corpo-
ris Christi tradita est pro nobis in cruce /

Dam

sed verum corpus Christi. Quod si vrsus
verbū datur / de praesenti datione siue tra-
ditione sacramēti etiam posse intelligi / quo
effugient calumniatores : maxime si illis
legero ex Paulo / Hoc est corp⁹ meū / quod
pro vobis frāgitur. Christus fregit panem /
et Paulus dicit. Panis quem framgimus /
et de eodem pane dicit Christus. Hoc est cor-
p⁹ meū / quod pro vobis frangitur. Quam
exultarent si talia haberēt contra nos. Nos
in nullo verbo institutiōis Christi / fugimus
lucem. ipsi vero tenebras quaerunt fere in
omnib⁹. Solent haec sentire nonnūquam / et
consolantur sese dicentes. Christi corpus
fractum est in cruce / sed quid respōdebunt /
si opposuerit eis aliquis scripturam. Os nō
commīnuetis ex eo : Ubique impingunt /
et tamen non desinunt insanire ut cadant / et
cōterātur / et irretiantur / et capiantur. Qui
me contēnunt erunt ignobiles / dicit domin⁹.

Praeterea dū valde sollicit⁹ est hic homo /
in quo angulo in coelis reponat corp⁹ Chri-
sti / quod ascendit in coelum / ut nō permitat
corpus Christi esse in nostro Sacramento /
etiam

etiam si Christus dicat panem suum esse cor-
pus suum / et poculum suum esse sanguinem
suum / producit nobis Augustinum dicentem
quod oportet corp^o Christi esse in uno loco /
quasi vero Augustinus negauerit unquam
Christi corpus esse in sacramento: qui cum
saeppe alias veritatem quam credit fatetur /
cum ad Glorium sic scribit. Et Iudas cum
bonis discipulis accepit quod fideles norunt
precium nostrum. Sed de autoritate veter-
rum in hac re alias scripsi. Aut quasi vero
verba Augustini praे verbis scripturae sa-
cre amplectemur: Scriptura sic loquitur de
Christo crucifixo et resuscitato Ephe. primo
Qui credimus secundū efficaciam roboris
fortitudinis eius / quam exercevit iⁿ Christo /
cum suscitat eum ex mortuis / et sedere fec-
erit ad dexteram suam in coelestibus / supra
omnē principatum / ac potestatem / et virtus
tem / et dominium / et omne nomen quod no-
miatur non solū in saeculo hoc / verū etiam
in futuro / et omnia subiecit sub pedes illi^o /
et eū dedit caput super omnia ipsi ecclesie /
quae est corpus illius / complementum eius /
qui omnia in omnibus adimplet. Et ca. v.
Membra

Membra sumus corporis eiusdem / ex carne eius et ex ossibus eius. Vides quā nō longe recesserit a nobis / caput a corpore et membris / accepta omni potestate in coelo et in terra / lege / intellige / crede. Haec omnia accepit homo Christus / cuius ut dei haec oīa erant / Hoc nomen super omne nōmē accepit postquam humiliauerat sese / ad mortem usque crucis / factus patri obediens. Linque stultas cogitationes extensis hominis Christi per coelum et terram sc̄ Crede scripturæ. In cōpraehēsibile nōmē accepit / qđ tua ratio comp̄prehendere nō peterit. Quae vero verba Christi de ei⁹ ambitione ad p̄m contra haec producuntur / aut ex calunnia aut ex ignorantia producuntur. Ne nō semper habebitis / scilicet ut mihi benefaciatis / pauperes semper habetis et potestis eis benefacere quādo vulnis. Nam non indiget beneficis terrenis ut tunc / quādo viuebat in hac mortali vita propter nos. Angelus dixit. Non est hic. Mortuum quaerebant in sepulchro qui iam viuebat / et tamē terror sum conuersa vidit ibi eum Maria Magdalena. R̄mittuntur discipuli in Galileam / et tanē

ettanē interī in Emaus & Hierusalem videt
eū / accedit ad eos cōtra naturam corporis
ianuis clausis / apparet quando / quibus /
quoties / quibus locis et quemadmodū vult
per quadraginta dies / vt fidē resurrectionis
suae eis cōfirmet propter nos et ipsos / etas
mē interī dicit / vt Lucas scribit. Haec sunt
verba quae locutus sūz vobis cū adhuc esse
vobiscū / quasi vero iā nō sit apud eos quan
do loquitur cū eis. Onde itelliguntur omnia
quae in Ioāne de abitioē sua ad patrē dicit.
Nam nihil aliud significat quam quod per
mortē vult abire ad suā gloriā / quē admodū
ait / Oportuit Christū pati et ita intrare in
gloriā suā. Alioqui quot quaeſo miliarib⁹
pater aberat / quādo Chrūs dixit se ad eum
abiturū? Nōne eadē coena dixerat. Philp
pe qui videt me videt et patrē meū. Nō cres
dis &c: Jam quando resurrexit erat in glo
ria et dextera patris / nō differebatur a suo
regno / etiamē videbatur & loquebatur ſaepe
atq; adeo etiā tāgebatur in terris ita qua
draginta dies a resurrectione. Reliquerat
vero mundum / quia mundo iam non video
batur vt antea in mortali vita / et dixit.

Daca

Data est mihi omnis potestas non solum in
coelo sed etiam in terra. Post resurrectionem
erat inuisibilis ut nūc / sed videbatur quādo
ipse volebat paucis / nō mūdo. Dum haec lo-
quebantur / ait Johānes Stetit Iesu i me
dio eorum. Videbatur autem quemadmo-
dum mortales oculi eum videre potuerunt.
Tandem ipsis videntibus ascendit in coelū /
ne amplius expectarent eum videndū super
terram quemadmodū per quadraginta di-
es visus fuerat / quemadmodum Act. 1.
Lucas scribit apparuisse et visum ac vt fide
ei adhaereret / scientes eum in coelestibus a
deutris virtutis dei regnare super omnia / et
omnia in omnibus adimplere / quo non ter-
rena sed coelestia quaereret et quaerēda do-
ceret. Ex coelis rursum redditurū credimus.
id est vt ubique scriptura testatur / rursum
ita videndum quemadmodū voluerit j. Io.
iii. j. Cor. j. ac. Interim adest nobis / non
mundo conspicuum verbum / neque verbum
solum sed verbum incarnatum / Christus
deus et homo / cui fide ita incorporamur vt
nō solum unus spiritus / sed et una caro cui
ipso fiamus. Ioan. vi. sanctificati in Chri-
sto et

sto et corpore et spiritu sponsus est ecclesie /
et caput suorum membrorum. Noli discere
pere Christum / sic loquitur scriptura / ita
fides respicit in filium hominis. Nos in his
intelligendis bis pueri sumus. Hanc gloris
ficationem sibi ostendit etiam Christus / in ipso
matutino tempore diei resurrectionis ad
Mariam dicens. Noli me tangere. Nondum
enim ascendi ad patrem. Ratiōem dicit qua-
re non velit tangi quia inquit nondum as-
cendi ad patrem / astantem prohibetur tan-
gere et tactura est sedentem supra coelos.
Christus iam ascenderat ad patrem et abies-
tat eorum mundo / sed Maria credebat eum sic
resuscitatum ut lazarium / rursum victurum
et acturum visibiliter et mortaliter in mun-
do ut ante. Hac incredulitate noluit tangi/
nam fide tangi vult / ut de muliere legimus
profluvius patiente / alioqui tactum non tac-
tum iudicat. Hinc postea mulieres creden-
tes tangunt siue tenent pedes eius. Dicit
itaqz. Nondum ascendi / nempe tibi / id est in
corde tuo nondū credor glorificatus post ig-
nominiam crucis apud patrem / nondum cres-
dot quod sum in eadem gloria qua pater /

B

antea

antea pater maior me erat / quando humiliatus eram propter homines non pater / nunc non est maior / quia eandem gloriam habeo. Quod de ergo et dic ita fratribus meis. Ascendo ad patrem meum quod est / id est iam sum glorificatus apud patrem meum quod Christi resurrectio est eius glorificatio apud patrem / quod ei dicitur est. Ego hodie genui te. Sede a dextris meis / secundum illud. Minuisti eum paulisper a deo / gloria et honore quod Haec alibi scripturis fortissime roborabo. Nam quid attinet hoc loco his sublimibus et spirituas libus inmorari / quando per haec nihil aliud agimus apud nosetros aduersarios / quam quod damus illis ansam calumniandi coram imperitis / ita ut occupentur postea multis verbis tractantes in quo angulo coeli sedeat Christi corpus / dum potius debent rationes reddere quare negant manifesta institutionis Christi verba de sacramento / quod vocamus. Misericordia interim sic argumentantur. Christus sedet in dextera patris / ergo panis eius non potest esse eius corpus. Nos autem cum fiducia ita inuertimus. nisi Christus sederet in dextera patris / non crederemus esse verum quod

quod contra omnem nostri intellectus captū
dixit Hoc est corpus meum. Quādo autem
est in dextera patris / id est regnat ut pater
super omnia / necesse est verum esse eius vers
bum. Quod autem ratio non possit capere
quomodo ibi sit corpus Christi / hoc nihil
morantur fideles / fides verbo dei credit.

Ad haec. Vide insigne / vel stulticiaz / vel
ignorātiām huius fratris Henrici Neuers.
Dicit enim sic. Qui secundum litteraz intels
ligunt. Hoc est corpus meum / habent cōtra
se Paulum dicentem. Littera occidit. Quo
modo quaeſo potest predicare Euangelium
Christi tam indoctus in sacris litteris : cui
littera occidēs est quod verba sonant / spiri
tus autem verborū negatio. Quando Chris
tus dicit Hoc est corpus meum / est littera
occidens. Quando hic Henricus responderet
Christo. Hoc non est corpus tuum / est spūs
vinificans. Vides quo perget hic Satanae
spiritus. Hactenus ludificauit nos doctrinis
demonioruz / nunc quaerit speciem qua tan
dez neget nobis quaecūqz voluerit. Ita per
hunc Satanam / occidens littera erit / Chris
tus

B n s

stus natus est ex virginē et mortu⁹ pro nos
bis. Spiritus autem viuificans. Christus
non est natus sed significatur natus ex vir-
gine/ aut natus est ex virginē/ non vera sed
significata / et significatur mortu⁹ non est
vere mortu⁹. Item littera occidens erit ei.
Deus est homo. Spiritus autem. Deus si-
gnificat hominē / aut est homo significatus
O blasphemiam/ et tamē hoc vocat scrutari
scripturam. Et indoce addit Paulum ad-
monuisse ut intelligerent hoc sacramentum
his verbis. Ut prudentibus loquor. Iudic-
cate vos ipsi quod dico/ cum tamen his ver-
bis non admoneat ut ignorata intelligent /
sed ut recte vtantur h̄s quae iā intellexerūt
Omitto iam reliquias ineptias/de viuo ver-
bo qđ Christus est / quasi verbis Christi non
sit propterea credenduz / quod ipsa non sunt
Christus ut dicit / quasi vero non sit spiri-
tus credere Christi verbis &c.

Addit autē ad coeteras ineptias. Panis
est mortua res/ ideo non potest Christū cor-
rapaliter adducere/ non enim potest audire/
intelligere/ credere/ neq; verbum scripturæ
hoc

hoc potest / quia in eo non est vita / quemadmodum quidam somniant &c Ego hic dico. Si hic frater non plus intelligit de libertate Christiana quam de his sententijs. Littera occidit / spūs vivificat / vexabit eum quans doq; diabolus de exuto cuncullo / nam plane absq; spiritu est / ne hoc quidem intelligens quod probat. In temptatione seria non persistet. Peccat enim grauiter non tam in hoc qd ignorat / quod errat / quam in hoc quod docere praesumit quae ipse ignorat. Obi quae sunt Christo aliquem in coelis angulū / vis dit multa in Augustino. Coeteruz de litera et spiritu / ut sacras literas ita et Augustinum non agnoscit. Christus non locutus est pani / ut audiat / intelligat / credat / quemque admodum hic homo ineptit / sed locutus est de pane ad discipulos. Edite hoc est meum corpus &c. Discipuli Christi non sunt mortua res / a quibus his verbis evigitur ut obediant et credant. Quid obediētia et fides in verbum Christi possit / dicant fidèles. Hic panis Christi est corpus Christi / quia ei a verbo credunt. Eisdem ineptijs diceret alius quis / limus terre / mortua res est / ergo inde

B iii Adam

Adam per verbum dei fieri non potuit/ quasi
nō possit deus operari i re quae nō sit viua.
Dei verbum omnipotens hic efficit ut discis
pulis Christi / hoc est credentibus panis sit
corpus Christi ec. Discipuli verbum audis
unt/ intelligunt/ credunt/ quēadmodū Paus
lus Corinthiis dixit. Ut prudentibns dico/
id est rem de qua loquor intelligentibus.
Quod autē de verbo scriptura afferit/ quod
in eo non sit vita/ ipse viderit. Vita est in eo
tibi/ si illi credas. Si antem nō credis illi/ ip
sum in se sanctum et diuinū est/ tu autem tua
infidelitate manes absque vita. Quod si te
credere iactitaueris/ et vitaz habere sine ver
bo/mendax es. Video quo pergit hic spūs
mendax. Dicit praeterea/ hanc fidē in scrip
tura non exigi ut credamus panem coenae
dñicae esse corpus Christi/ quasi vero ver
bum Christi nō sit verbum dei / et hoc scriptū
non sit scriptura sacra/ verbum Christi di
cens Hoc est corpus meū/exigit/ ut nō dicā.
Non est corpus tuum / sed credam ita esse
quemadmodum dicit.

Quod vere in ecclesia detur et accipiatur
a discipis

et discipulis Christi corp^o et sanguinis Christi
in sacramento / satis aperte ex verbo dei
docui in ultima mea de sacramento confessio-
ne latine conscripta / scripsi etiam quaedam
Germanice in ordinatione Brunswicensi / et
iam in oratione germanica contra Melchios
rem Hoffman a me habita / quā vedetis ubi
videre potestis fratres in Christo dilectissi-
mi me nō vanam de institutione Christi te-
nere sententiam / et de spirituali manducati-
one id est fide in Christū recte docere. Agite
itaque ut frater Henricus ad ipsam veritas-
tem reuertatur / et verbum Christi preferat
humāis cogitatiōibus / ut liceat nobis in eo
glorificare dei misericordiam in salutē mul-
torum. Non est nostra causa / orate contra
errores / simul et orate pro nobis. Valete in
Christo perpetuo et in aeternum. Ex Ham-
burga M. D. xxiv. Feria quarta post se-
cundam dominicam post Trinitatis. Hoc est
ipso die quo abī ev Hamburga.

Vester frater.

Ioannes Bugenha-
gius/Pomeranus.